

Handicap / diagnoser

3) PIGEN, DER BLEV EN ANDEN, PÅ ÉN DAG

På mange måder havde det været en god proces, mellem specialskolen, forældrene og de specialinstanser, der skulle udrede Freja på 12 år. Lærer Heidi havde gjort et stort stykke arbejde for at opsamle de allerede eksisterende gode erfaringer i undervisningen og i SFO'en til støtte af Frejas læring og trivsel.

Ingen var i tvivl om, at Freja var velplaceret, men samtidig ønskede alle at finde grunden til hendes vanskeligheder. Det må kunne kaldes noget, som en lærer havde udtalt det. Heidi havde det måske lidt mærkelig med, at den pige, hun kendte så godt, nu pludselig skulle "udredes". En gang imellem på møderne, havde hun lidt en oplevelse af, at det ikke rigtig var Freja, der blev talt om.

Så blev det en onsdag i august. Lærer Heidi havde netop fået papirerne og skulle til at åbne dem, da Frejas mor ringede til skolen. Aldrig havde Heidi oplevet et menneske så ked af det. Det var gråd fra det inderste af hjertets kamre. Freja havde fået 3 diagnoser, og Frejas mor havde specielt bidt mærke i "Autismespektrum-forstyrrelse" og anbefalingen af, at hendes datter blev "afskærmet"! Verdenen var styrtet sammen, lige hen over Frejas familie. I løbet af et kort øjeblik, og på grund af ord uden håb.

Frejas mor så sin pige for sig, siddende der som voksen, bag en skærm når hun ikke var til mere. Afsondret fra andre. Alene optaget af mærkelige ting. Hun så for sig det professionelle personale, der jo havde travlt nok, lade Freja være for sig selv. For det vil hun jo gerne. Der ensom bag skærmen.

Lærer Heidi forsøgte at fortælle Frejas mor, at for hende var hun den samme som før rapporten. Nemlig en dejlig pige, der på mange måder trives. Hun brød sig heller ikke om ordet "afskærmning", da det ikke passer med hendes erfaringer med Freja, der jo ofte inviterede til kontakt, på sin egen måde.

Frejas mor kunne ikke høre Heidi. Derfor blev aftalen, at lærer Heidi ville læse udredningen grundigt og sammenstille den med skolens erfaringer fra undervisning og SFO. Derefter ville der være en god grund til at mødes.

Ingen af os var desværre med til det efterfølgende møde, men lærer Heidi delte senere sine overvejelser på et temamøde med sine kollegaer. Og en af dem har fortalt os dette:

- 1 Aller vigtigst for lærer Heidi var det at lave et møde med Frejas forældre, der gav håb. Ikke håb om normalitet, ikke håb om at handicappene gik væk. Men håb om, at der kan gøres meget, der vil give Freja mulighed for et godt liv. Heidi ville tale et "håbets sprog" på mødet med forældrene. Andet kunne ikke give mening.

- 2 Heidi fokuserede på mødet med forældrene på den del af forskningen omkring diagnoser, der ser hjernen som plastisk, dvs. foranderlig. Heidi var blevet optaget af den del af det anerkendende og ressourcerorienterede, der så på alle børns ønske og mulighed for at være i relation. At Freja ikke skal efterlades alene i gentagne og stereotype adfærdsmønstre, men at der er uanede muligheder for at lære Freja at være i socialt samspil. Og præcist her havde skolens jo allerede gode erfaringer med pigen - opsamlet tidligere af Heidi som forberedelse til mødet med specialisterne.
- 3 Heidi valgte også at fokusere på forældrenes udtalte ønske om, at de ønskede et andet liv for Freja end det beskrevne. Flere af de efterfølgende møder handlede om at forstærke forældrenes egne ressourcer og tro på det relationelle samspil med Freja. Målet var at få det autistiske til at vige for det relationelle.
- 4 Skolen besluttede, at de fremover ville skabe håb og muligheder i alt, hvad der blev sendt til forældre omkring børn på specialskolen.

Efter mødet med Heidi oplevede specielt Frejas mor at få sin pige igen. For Freja var jo mere end sine handicaps.

En veninde til Frejas mor udtalte flere år senere, at det netop havde været Lærer Heidis udtrykkelig tro på datterens udviklingsmuligheder, der havde givet familien håb, og ikke problemfokuseringen.

Faglige begreber

Blik; håbets sprog og nederlagets sprog; diagnoser som reduktion af kompleksitet; best practice; handicapforståelse; mennesket er mere end sine handicaps; de uanede muligheder; relation; ressourcerorientering; invitationsbegrebet.

Pædagogisk Fokus v. Steen Kristensen